

VOOR KINDEREN EN TIENERS

Hierbij een aantal verhalen en creatieve werkvormen voor de kindernevendienst, een kindermoment tijdens de dienst, de jeugdclub of voor thuis. We hebben rekening gehouden met verschillende leeftijdsgroepen. Voel je vrij om het materiaal op maat te maken voor jullie gemeente.

1. INTERACTIEF GESPREK OVER SCHULD

Leeftijd: 4-12 jaar

Duur: 10 minuten

Benodigheden:

1x een slaafvrije reep chocolade, bijvoorbeeld van Tony's Chocolonely.

1x een niet-duurzame reep chocolade, bijvoorbeeld van het merk Milka of Côte d'Or.

1x een lactosevrij alternatief voor kinderen die een allergie hebben, bijvoorbeeld Maître Mathis (AH).

Tekst:

Ik heb vandaag 2 repen chocolade meegenomen, en ik ben zo vriendelijk om jullie te adviseren welke reep het lekkerst is.

Neem de tijd om van allebei de repen een hap te proeven. Laat merken dat het allebei lekker is.

Nou, ehm, tja... Mijn advies is eigenlijk dat ze allebei even lekker zijn. Willen jullie misschien ook even proeven?

Deel chocolade uit en laat de kinderen reageren

Nu is het eigenlijk wel zo dat er behalve de smaak nog wel meer redenen zijn waarom ik liever voor de ene reep of voor de andere reep zou kiezen. Waar letten jullie eigenlijk op als jullie iets lekkers uitkiezen in de winkel?

Reactie kinderen.

Hmm, ja, goed punt. Ik heb ook nog een ander punt: op de verpakking van deze chocoladereep heb ik gelezen dat de chocolade 100% slaafvrij is. Weten jullie wat een slaaf is?

Reactie kinderen.

Als een reep niet slaafvrij is, dan betekent het dat er misschien wel slaven zijn gebruikt om deze chocoladereep te maken. Een slaaf is iemand die gedwongen wordt om heel hard te werken, zonder dat hij zelf een keuze heeft of hij dat wel wil. En ik hoorde over een meneer in Nederland (genaamd Teun van der Keuken) die zich zo schuldig voelde dat hij naar de politie is gegaan en heeft gezegd: 'Jullie moeten mij straf geven. Zet mij maar in de gevangenis, want ik ben schuldig aan een hele erge misdaad: door mij moeten er slaven werken in andere delen van de wereld.' Wat vinden jullie? Is hij schuldig? Moet hij in de gevangenis?

Reactie kinderen.

ON OF SCHULDIG

We hebben het nu eigenlijk alleen nog maar over chocolade gehad, maar in Nederland liggen de winkels vol met allerlei producten. We kunnen een heleboel kopen, en een heleboel dingen zijn super lekker, ja toch!? Maar een heleboel producten hebben een verhaal waar je je eigenlijk heel schuldig over kunt voelen. En je kunt ook een heleboel dingen doen waar je je schuldig over kunt voelen. Bijvoorbeeld... Als je stiekem een koekje hebt gepakt uit de kast, of als je gemeen bent geweest tegen iemand in je klas. Of...

Kinderen kunnen evt. aanvullen.

En wat zou God hiervan vinden?

Reactie kinderen.

Weet je wat eigenlijk best gek is, aan de ene kant zegt God: 'Wat je ook doet, ik houd van jou en ik wil je altijd vergeven.' Maar aan de andere kant zegt God ook dat hij erg boos of verdrietig kan worden van de slechte dingen die mensen doen.

Lang geleden vertelde de profeet Micha wat God aan hem had verteld. Micha zei toen tegen de mensen: 'God vindt dat jullie niet goed leven. Jullie zijn schuldig, want jullie doen dingen die niet goed zijn. En jullie zorgen niet goed voor andere mensen. Jullie moeten beter gaan leven.'

Veel mensen vonden dat niet zo leuk om te horen. Om eerlijk te zijn vind ik het ook niet zo leuk als mensen tegen mij zeggen dat ik iets niet goed doe. Maar weet je wat ik denk... Ik denk dat het hele idee van "samen een kerk zijn" betekent dat we samen nadoen wat God doet.

Aan de ene kant mogen we namelijk best boos worden als iets niet op een goede manier gebeurt. Bijvoorbeeld als mensen uitgebuit worden of de natuur beschadigt. En we mogen ons inzetten om goede dingen te doen.

En aan de andere kant weten we dat we altijd fouten blijven maken, en mogen ondanks onze fouten toch blijven houden van onszelf en van elkaar. Want als je diep in je hart weet dat er altijd mensen zijn die van je houden, en dat een God is die van je houdt, dan hoef je je ook niet meer zo schuldig te voelen.

<einde>

2. SPEL: OVER DE STREEP

Leeftijd: 12-16 jaar

Duur: 10 minuten – plus napraten

Benodigheden: een touw, lint of tape om een streep op de vloer te maken

Instructie

1. Verzamel alle tieners in een lege ruimte. Maak een streep in het midden.
2. Geef nu telkens 2 keuzes en vraag de tieners om aan die kant van de streep staan waar zij zich het beste bij thuis voelen.
  - Hoe verder iemand van de streep af staat, hoe sterker diegene zich uitspreekt voor de gekozen keuze. Blijft iemand in het midden staan, dan herkent diegene zich evenveel in keuze A als keuze B.
  - De onderstaande stellingen zijn voorbeelden van stellingen om te gebruiken. Uiteraard is het ook prima om eigen stellingen te bedenken.
3. Geef de tieners ruim de tijd om hun keuze te overwegen en daarna te maken.
4. Laat na elke stelling een korte stilte vallen, en vraag daarna of iemand zijn keuze wil toelichten. Als er een gesprek ontstaat, is dat prima.
5. Let op: sommige tieners vinden het leuk om lang te discussiëren; anderen haken snel af. Is de groep na een paar minuten nog niet uitgepraat? Wijs hen er dan bijvoorbeeld op dat er na het spel nog voldoende tijd is om in gesprek te gaan.

VOORBEELDSTELLINGEN:

Als het gaat om zorgen voor mensen in nood en voor de natuur, dan ...

Keuze A

1. vind ik dat erg belangrijk
2. voel ik me schuldig
3. geeft dat me energie om aan de slag te gaan
4. denk ik: 1 persoon maakt het verschil niet
5. ik doe al genoeg mijn best

Keuze B

- weet ik niet wat ik daarmee moet
voel ik me onschuldig
maakt dat me verveeld
denk ik: iedereen kan iets bijdragen
ik zou nog veel meer kunnen doen

Tips

- Stel de tieners gerust dat het verkeerde antwoord niet bestaat. Het doel van het spel is om in gesprek te raken. En dus niet om te komen tot een 'goed' en een 'fout' antwoord.
- Wees niet veroordelend of beschuldigend, maar eerder ondersteunend en tolerant.
- Ga niet te snel door de stellingen heen, neem ruim de tijd voor de gedachtes en gevoelens van de tieners.

3. VERHAAL OVER DE PROFEET MICHA

Instructie: een verhaal om voor te lezen of om na te spelen in een mini-toneelstukje

Leeftijd: 4-12 jaar

Duur: 5 minuten

De profeet Micha werkt voor God. Vandaag is hij op het plein voor de tempel. De mensen brengen er mooie cadeaus voor God. Zie je die familie daar bij de trap? De vader trekt een mannetjesschaap achter zich aan, een ram. Het dier heeft grote sterke hoorns. Wat een mooi cadeau voor God! Een vrouw met dure kleren aan draagt een mooie kruik met olijfolie. Ze kijkt heel trots, want ze gaat de kruik aan God geven. Een andere man komt net de poort binnen. Er sjokt een sterke dikke koe achter hem aan. Dat wordt een prachtig cadeau.

Micha kijkt er tevreden naar. Hier is God vast heel blij mee! Maar even later fronst hij zijn wenkbrauwen. Hij hoort Gods stem, maar God klinkt helemaal niet blij. Dit moet hij aan de mensen vertellen! Micha gaat op de trap van de tempel staan. Zo kan iedereen het horen: 'Mensen, God is verdrietig, want jullie doen slechte dingen.'

Alle mensen op het tempelplein stoppen met lopen. Iedereen kijkt naar de profeet Micha. De man met de koe schudt verbaasd met zijn hoofd. 'Huh?' zegt hij tegen Micha. Hij klopt met zijn hand op de rug van zijn koe: 'Maar ik ga hem deze koe cadeau geven. Wil God soms nog meer koeien?' De vader met het schaap haalt zijn schouders op: 'Of wil hij soms duizend rammen, in plaats van één?' De vrouw met de olijfolie moet lachen: 'Ja, of wel tienduizend kruiken met olijfolie. Wanneer is God eindelijk tevreden?'

Micha schudt zijn hoofd. 'Nee, jullie snappen er niks van. God wil jullie cadeaus niet, want jullie doen slechte dingen. Jullie pikken de huizen in van arme mensen en ook hun weilanden pakken jullie af.' De vrouw met de kruik olijfolie zet de kruik op de grond. Ze zet haar handen in haar zij en ze kijkt Micha boos aan, maar Micha trekt zich er niks van aan. Hij praat gewoon door. 'Jullie laten arme mensen veel te veel geld betalen. Jullie worden niet rijk door hard te werken, maar jullie worden rijk door oneerlijk te doen! De man met de ram draait zich om en loopt langs Micha heen de tempel in. Hij wil niet naar Micha luisteren. Zijn familie loopt achter hem aan.'

Micha voelt dat hij steeds bozer wordt. Hij roept: 'Dit is het cadeau dat God wél wil: ga goed leven. Stop met oneerlijk doen en doe wat je belooft. Zorg voor andere mensen en leef heel dicht bij God. Daar wordt God pas blij van.' Bijna alle mensen lopen nu langs Micha heen, zonder naar hem te luisteren. Alleen de man met de koe is heel stil geworden. Hij denkt aan zijn arme buurvrouw. Het klopt wat Micha zegt. Zijn buurvrouw heeft geld van hem geleend, en hij laat haar dat nu twee keer zoveel terugbetalen. Omdat zijn buurvrouw dat niet kan betalen, heeft hij ook nog haar weiland ingepikt. De man kijkt nog een keer naar zijn koe en dan draait hij zich om. Hij trekt de koe weer mee naar buiten, naar huis. Hij weet wat hij gaat doen. Hij gaat de koe aan zijn buurvrouw geven. Ze mag haar weiland ook terug hebben en ze hoeft hem geen geld meer te betalen. Micha ziet het en hij knikt tevreden: 'Goed zijn voor andere mensen, daar wordt God pas écht blij van!'

4. GEBED

Goede God, in de wereld gebeuren oneerlijke dingen. Mensen liegen en bedriegen elkaar om er zelf beter van te worden. Wij denken ook vaak aan onszelf in plaats van aan de ander. Leer ons hoe we dicht bij U kunnen leven; zodat we goed zijn voor de mensen om ons heen. Amen.

Trouwe God, U belooft dat mensen die goede dingen voor elkaar doen thuishoren in Uw nieuwe wereld. Wilt u ons helpen om nu al iets te laten zien van die nieuwe wereld? Een wereld waarin we voor elkaar zorgen. Een wereld zoals U die bedoeld heeft. Amen.

5. SUGGESTIES KINDERLIEDEREN

ELLEN LANINGA: ZACHEUS
LIEDJESBIJBEL: HO, STOP, WACHT
OKE4KIDS: SORRY ZEGGEN
HERMANBOON: JEMAGER ZIJN

